

**Говор посланика у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ
Мирсада Исаковића на Међународном симпозијуму о културалној
дипломатији у арапском свијету о теми: "Босна и Херцеговина: Мост
између арапских и европских муслимана. Туризам, социолошко
културолошки фактор повезивања истока и запада"**

Берлин, 28. јули 2016.

Поштоване даме и господо,

На почетку свог обраћања, дозволите ми да изразим задовољство што сам позван учествовати на скупу о културалној дипломатији у арапском свијету, о политичкој, економској и културалној димензији, што нас, обзиром на тренутне изазове и транзицију, већ дуже вријеме чини много повезанијим и упућенијим једне на друге. Захваљујем се организаторима за одабир тема, учесника који су уједно и представници власти, невладиних организација, академске заједнице из многих земаља који ће, сигуран сам компетентно и вјеродостојно говорити о значајним повезницама у друштву, о култури, дипломатији али и свим другим елементима на којима почивају системи, власт, живот уопште.

Прије свега желим да вам се представим. Ја сам Мирсад Исаковић, посланик сам у Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, гдје обнашам функцију предсједавајућег Комисије за равноправност сполова, члан сам Комисије за финансије и буџет, а онедавно сам и члан Сталне делегације РСБиХ у Парламентарној скупштини Медитерана.

Долазим из земље која представља истински мост између арапског свијета и европских земаља. Ми смо цивилизацијски, географски дио Европе, Балкана, и европског културног наслијеђа, али истовремено, велики дио БиХ становништва су сљедбеници исламске религије што нас повезује са колијевком ислама и највећим муслиманским светиштима Меком и Медином.

О великој арапској цивилизацији, о Арапима који су у току једног вијека након појаве постали господари царства које се простирало од обала Атланског океана до граница Кине, царства већег него што је било римско на врхунцу моћи, писали су многи историчари, приповједачи, писци. Не можемо а не споменути изузетно значајну чињеницу да су у периоду своје експанзије асимилирали у своју вјеру, језик и своју државу, више туђинаца него иједна позната цивилизација прије и послје њих, не изузимајући хеленску, англосаксонску или руску.

С дивљењем говоримо о томе да су Арапи подигли царство али и изградили културу. Баштеници старе цивилизације која је цвјетала на обалама Тигриса и Еуфрата у земљи Нила и на источној обали Медитерана, на исти су начин утицали и асимилирали главне црте грчко-римске културе и касније вршили посредничку улогу преносећи многе од ових интелектуалних утицаја у средњевјековну Европу, чији је коначни резултат био буђење западног свијета и његово ступање на пут нове ренесансе.

Давно су и историја и историчари потврдили да ниједан народ у средњем вијеку није толико допринио људском цивилизацијском напретку као што су то Арабљани и народи који говоре арапским језиком. Не треба заборавити да је арапски језик био језик науке и културе и језик напредне мисли цијелог цивилизованог свијета, да је у периоду између 9. и 12. вијека на арапском језику написано више него и на једном језику из подручја филозофије, медицине, историје религије, астрономије и географије.

Подсјетимо се колики је био утицај владавине одређених династија на развој свих сегмената цјелокупног тадашњег друштвеног естаблишмента, развој градова (Багдад, Дамаск, Каиро), великих учењака који су својим радом, открићима оставили упечатљив траг у науци и култури. Не заборавимо да „Приче из Хиљаду и једне ноћи“, дјело које је настало симбиозом три културе, перзијске, хиндуске и арапске, у одређеном смислу представља културолошки феномен. Политичка моћ је била основом и за економски процват, Арапи су трговали, повезивали исток и запад и у то вријеме, пронијели и учинили значајним и познатим многе производе на западу. Економија је, с процватом политичке моћи, добила на значају и постала важан фактор друштва.

Даме и господо,

Босна и Херцеговина већ традиционално има добре односе и везе са арапским свијетом. То је, између осталог посљедица реализације великих пројеката које су бих компаније реализирале у вријеме кад је Блиски исток радио много на изградњи инфраструктуре, у периоду највећег нафтног бума и процвата, развијала се и војна и цивилна индустрија, а политика је била та која је обезбјеђивала и инволвирање компанија из наше регије.

Босна и Херцеговина је држава у којој су вијековима живјели представници три највеће монотеистичке религије, слѣдбеници ислама, хришћанства и јудеизма. Ислам је на ове наше просторе дошао с отоманском владавином, а јудеизам прогоном јевреја из Шпаније (Сефарди), и доласком Ашкеназа са сјевера.

Углавном су сви наши народи практицирали и поштовали умјерени дискурс вјере, могли би рећи европски, који није давао простора за елиминацију других и другачијих, већ напротив, његовао се суживот, заједништво, поштовање и уважавање различитости. Све до почетка распада бивше заједничке државе, до појаве одређених аномалија које нити су биле својствене а ни уобичајене народима простора на којима живимо. Почетком деведестих година прошлог вијека над Босном и Херцеговином извршена је агресија. Земља је претрпила велике штете и у обнови земље требало је кренути од почетка.

БиХ дипломација је учинила велики ангажман у циљу анимирања инвеститора из арапских земаља, а посебну улогу имали су чести и контакти на билатералној разини представника бих власти с највишим дужносницима пријатељских земаља Арапског залива, Краљевине Саудијске Арабије, али и других у Региону Блиског истока.

Интензивирани су активности на организацији туристичких посјета грађана Кувајта, Уједињених Арапских Емирата, Јордана, Катара, Саудијске Арабије, али и из други арапских земаља.

Њихова интересовања су углавном усмјерена на посјете Сарајеву, Мостару, Међугорју, али и зимским планинама, бањским лјечилиштима. С тога с правом можемо констатовати да је у процвату, како туризам у општем смислу, тако све више и медицински, религијски, спортски. Босанкохерцеговачке планине, које су

свој процват доживјеле током Зимских олимпијских игара 1984. године, сада походе туристи у намјери да осјете истинску љепоту и уживају у природи каква се ријетко може видјети и у широј околини.

У последње вријеме, све су више присутне и активности на организацији сајамског туризма, форума и привредних окупљања која дају посебан значај и нове могућности и перспективе посјетама грађана из арапског свијета.

Изузетно важна чињеница у развоју туризма је и успостављање авио-линија на релацији Дубаи-Сарајево, Шаржа-Сарајево, готово сваки дан у седмици, док неки саобраћају и два пута дневно, а од септембра мјесеца и редовне линије из Дохе и Кувајта за Сарајево. Овome треба придодати два пута дневно слијетање авиона из Истанбула које користе путници и туристи из Саудијске Арабије, Јордана и других земаља Блиског истока.

Доласком арапских туриста у Сарајево, који важи и као Европски Јерусалим, отворена је и нова страница у развоју односа између Босне и Херцеговине и држава Арапског полуотока. У ратом опустошеној земљи, с око милион и пол расељених грађана широм земаљске кугле, од САД-а, Западне Европе, Аустралије и Новог Зеланда, остала су напуштена непрегледна зелена прострaнства, пашњаци, шуме, куће у којима више не станују пријератни власници. Наши арапски гости су искористили одређене погодности и постали власници некретнина, истина према важећим законским прописима државе БиХ. Граде се и туристички комплекси у прелијепом окружењу планина и зелених оаза, што је на одређени начин дало и посебан економски потицај развоју општина и регија.

Главни град Босне и Херцеговине постаје све више козмополитским центром и градом у којем су своје мјесто под сунцем и свој комодитет пронашли многи грађани других пријатељских земаља, гдје могу уживати благодети европског и арапског истовремено, гдје могу бити комотни и осјећати се слободно у сваком смислу те ријечи. Очигледно је да људи иду тамо гдје их дочекују отворена срца, слободног ума и чиста нијета. Босанци и Херцеговци су од давнина имали ту црту, били препознатљиви по својој срдачности и гостопримству. Сјетимо се 1492. године и прогона Јевреја из Шпаније и добродошлице коју су имали на

овим просторима. Њиховим доласком обогаћен је суживот, заједништво, поштовање и уважавање различитости.

Поштовани учесници овог симпозијума, драге колеге,

Ми који долазимо из Босне и Херцеговине желимо бити афирмативни и унијети мало више оптимизма, позитивизма и наде да ће ове, изузетно деструктивне тенденције, које су биле и још су увијек су актуелне у арапском свијету бити превазиђене и поручити да увијек постоји свјетло на крају тунела, да постоје снаге које могу и морају бити мотор за превазилажење ситуације која за многе изгледа нерјешива. Увјеравам вас да смо и ми пуне четири године били изложени свим тортурама, али исти тако да се рјешње мора тражити у разговорима, преговорима и кроз демократске институције.

Даме и господо,

Живимо у вријеме пребрзе комуникације, када је свијет постао „глобално село“, принуђени да прихватимо једни друге, да поштујемо вриједности и особености једни других, али и да изналазимо заједничке вриједности. Култура је најбољи амбијент гдје се могу остварити заједнички интереси и вриједности, у којој се лако могу реализирати партнерство и заједништво. Босна и Херцеговина је јединствен примјер мултикултурног и мултидуховног амбијента. Босанска парадигма, која је кроз пет вијекова доказала своје позитивне вриједности, може данас бити „практичан примјер такве дипломатије.

Дозволите ми да вам се још једанпут захвалим на могућности да говорим пред овим еминентним скупом. Желим успјех у раду и подршци свим позитивним процесима који обједињују народе и дају могућности да се сви на свој начин искажу и докажу.

Хвала лијепа."